PSALMS 34-35

REVIEW…

cure
It is
wrote
with

man

sin is
David
sin –

But

he
– and
But

– the
leave
So he

than

LORD
In

David

is

But

He
and is

Psalm 32 – The
for sin
ASSUMED – David
this after his SIN
Bathsheba…
Blessed is the
whose
transgression is
forgiven – whose
covered…
had HIDDEN his
and it was killing
him…
when Nathan
confronted him –
finally confessed
was FORGIVEN!
there were
CONSEQUENCES
sword did not
his house…
encourages us to
LEARN from his
example – rather
REPEAT it!
Psalm 33 –
Worship the

light of his
forgiveness –
was inspired to
WORSHIP the
LORD…
Because the LORD
TRUTH – GOOD –
POWERFUL – and
WISE…
the LORD is also
WATCHING – and
along can SAVE
our HOPE!

PSALM 34 – THE BROKEN HEARTED

Salmo 34- Ang Buong nga tagipusuon

1st – EXALT the LORD… vs. 1-3
1st- Dayawon ang DIOS….vs. 1-3
1st – Introduction… vs. 1
1st- Panuguran…..vs.1
A Psalm of David.
Ang Kanta ni David…
When he pretended madness before Abimelech - who drove him away - and he departed!
Sang nagpabuang-buang siya sa atubangan ni Abimelec, para tabugon siya ni Abimelec kag makahalin siya!
The history of this event is found in - **I Samuel 21:10-15** - **I Samuel 22:1**
Ang kasaysayan sang sini nga hitabo makita sa **- I Samuel 21:10-15** - **I Samuel 22:1**
RUNNING from King Saul – David thought he might be safe with the Philistines…
PAGPALAGYO halin Haring Saul- naghunahuna si David nga duman Niya hilway siya sa mga filistinhun…
But when he arrived the people remember the SONG of Israel…
Pero sang siya nag-abot ang mga katawhan nakadumdom sang KANTA sang Israel…
I Samuel 21:11 – "Saul has slain his thousands - and David his ten thousands."
I Samuel 21:11- " Pila lang ka libo ang napatay ni Saul, pero kay David ya tignapulo ka libo. "
David was the one who killed GOLIATH [whose sword was in his hand] - **I Samuel 21:9**
David amo ang isa nga nagpatay kay GOLIATH[kon sa diin ang espada ara sa iya nga kamot] **I Samuel 21:9**
So David acted [piel] like a MAD man before ACHISH [only a man] the King of the Philistines…
Gani si David nagpabuang-buang pareho sa AKIG nga tawo sa atubang ni AKISH[ang tawo lang] ang Hari sabng Filistinhun..
ABIMELECH - is not a name – it is a TITLE – meaning son [אָב] of the King [מֶלֶךְ]
ABIMELEC- indi ngalan- ina isa ka TITULO- nagakahulugan nga anak [אָב] sang Hari [מֶלֶךְ]
I Samuel 21:13 – "[David] scratched on the doors… let his saliva fall down on his beard."
I Samuel 21:13- " [David] Nagpangkuris-kuris sa puwertahan….ginpatulo ang iya lawaay sa iya nga bungot. "
ACHISH responded by DRIVING [piel] David from the city of Gath…
AKISH nagsabat paagi sa PAGDALA [piel]kay David halin sa siyudad sang Gath….
David then fled to the cave of Adullam [in Judah] where he hid from King Saul…
Dayon si David nagkadto sa kuweba sang Adullam[sa Judah] kon sa diin siya nagpanago kay Haring Saul…
This Psalm was likely written as David was hiding in the cave!
Ang ini nga Salmo pareho nga ginsulat sang si David nagapanago sa kuweba!
ACROSTIC – a PSALM organized by the letters of the Hebrew Alphabet…
AKROSTIC- ang SALMO nga na organisar paagi sa ga letra sang Hebreo Alphabet..
NINE total ACROSTIC Psalms – **PSALM 9-10 / 25 / 34 / 37 / 111 / 112 / 119 / 145**
SIAM ang tanan nga AKROSTIK nga mga Salmo – **PSALM 9-10 / 25 / 34 / 37 / 111 / 112 / 119 / 145**
An ACROSTIC carried the idea of fully covering a subject – from A to Z
Sng AKROSTIC nagadala sang ideya sang buo nga pagtabon sang topiko- halin sa A hasta sa Z
It could also have been a TOOL to help with memorization!
Ina mangin KAGAMITAN man sa pagbulig sa pagsaulo!
2nd – PRAISE… vs. 1
2nd- PAGDAYAW…..vs. 1

I will bless the LORD at all times. His praise shall continually be in my mouth!
Dayawon permi ang Dios sa tanan nga tion- Indi ako mag-untat sa pagdayaw sa iya!
BLESS [בָּרַךְ] – can also be interpreted as KNEEL – in worship of someone GREATER…
PAGDAYAW [בָּרַךְ]- ina gin interpretar man nga MAGLUHOD- nga magsimba sa isa ka tawo nga mas DAKU…
David REALLY [cohortative – piel] BLESSED the LORD – at ALL [כֹּל] times…
GINDAYAW GID [cohortative – piel]ni David ang DIOS - sa TANAN nga [כֹּל] tion…
Because he had learned a HARD lesson – not to TRUST in ANYONE else!
Kay tungod nga nakatuon siya sang MABUDLAY nga leksion- nga indi MAGSALIG sa kay bisan SIN-O!
David had counted on GATH - being the one place Saul could not reach him…
Naisip si David sa GATH- bilang isa sa lugar nga indi siya malambot ni Saul…
Thinking perhaps the enemy of my enemy is my friend!
Nagahunahuna ayhan ang kaaway sang akon kaaway amo ang akon abyan!
So often in life rather than going to the Lord in times of trouble…
Masami sa kabuhi kaysa magdalagan sa Dios sa tion sang kalisod..
We run to the world for all the answers – thinking they can somehow help us…
Nagadalagan kita sa kalibutan sa tanan nga sabat- nagapinsar nga basi makabulig sila…
We believe in God – but rather than asking Him for the solution – we ask the world!
Nagasalig kita sa Dios- pero kaysa nga magpangabay sa iya sang solusyon- nagapangabay kita sa kalibutan!
But when the men of Gath began to question David…
Pero kon ang tawo sang Gath nagsugod nga magpamangkot kay David…
Did Israel not sing how David had killed his TEN thousands of Philistines…
Wala nagkanta ang Israelinhun kon paano ginpatay ni David ang NAPULO ka libo nga mga Filistinhun…
David heard these words – he was terrified and feared for his life – **I Samuel 21:12**
Nabatian ini ni David nga mga pululungon- siya ginakulbaan siya kag nahadluk sang iya nga kabuhi- **I Samuel 21:12**
When we listen to the world – we might find what looks like and answer…
Kon kita magpamati sa kalibutan- basi makita naton kon ano kapareho kag ang sabat…
But in the end we only find ourselves caught up in another problem…
Pero sa katapusan makita naton ang aton kaugalingon nga nakakuha sang iban pa nga problima…
Rather than finding a solution – we have just changed our problems!
Kaysa pagpangita sang solosyon- ginbag-o naton ang aton mga problima!
3rd – BOAST… vs. 2
3rd- PAGPABUGAL….vs. 2
My soul shall make its boast in the LORD. The humble shall hear of it and be glad!
Ang akon kalag ipabugal ko ang DIOS- Ang mga ginadaogdaog magpamati kag magkalipay!
BOAST [הָלַל] – David CHOSE [hithpael] to sing PRAISE to the LORD…
PAGPABUGAL [הָלַל]GINPILI [hithpael] ni David nga magkanta sang PAGDAYAW sa DIOS..
Because he LEARNED he could NOT trust in HIMSELF…
Kay tungod nga iya NATUN-AN nga INDI magsalig sa iya nga KAUGALINGON…
David ran to the world for help – only to get himself in more trouble…
Nagdalagan sa kalibutan si David sa pagpangayo sang bulig- gindala ya lang sa mas kadelikaduhan ang iya nga kaugalingon…
His solution was then to depend on himself – act like a mad man!
Ang iya solosyon amo ang nagdepende sa iya nga kaugalingon- nagdrama pareho sa buang nga tawo!

When TRIALS come – and the WORLD inevitably fails – we turn to our own STRENGTH…
Kon mag abot ang mga PAGTILAW- kag ang KALIBUTAN di-malikawan- nagabalikid kita sa aton kaugalingon nga KUSOG…
But the truth is we are WEAK – and it is only when we HUMBLE ourselves…
Pero ang kamatuoran kita mga MALUYA- kag ina lang kon MAGPAKAUBOS kita sa aton kaugalingon…
When we realize we are NOT the answer - we learn to BOAST on the STRENGTH of the LORD…
Kon aton narealisar nga INDI kita ang sabat- matun-an naton nga IPABUGAL ang KUSOG sang DIOS…
II Corinthians 12:9-10 – "My grace is sufficient... My strength is made perfect in weakness."
II Corinto 12:9-10- " Ang akon bulig amo lang ang imo kinahanglan…Akon gahom kon maluya."

4th – MAGNIFY… vs. 3
4th- MAG-UPOD….vs. 3

Oh - magnify the LORD with me - and let us exalt His name together!
O- Mag-upod sa DIOS- kag mag-isa kita sa pagdayaw sang Iya ngalan!
MAGNIFY [גָּדַל] – to INTENSELY [piel] GROW or make GREAT…
MAG-UPOD [גָּדַל] - para sa TUMAN [piel] nga PAGTUBO ukon paghimo sang MAAYO..
EXALT [רוּם] – to DESIRE [cohortative] to raise up or lift up…
PAGDAYAW[רוּם] - sa PAGHANDOM [cohortative] sa pagdayaw sa Iya…
David commands [imperative] us to GROW and LIFT up the name of the LORD with him…
Nagasugo si David sa aton nga kita MAGTUBO kag DAYAWON ang ngalan sa DIOS kaupod niya…
Because He is STILL the ONLY answer to EVERY problem we face in life!
Kay tungod nga Siya LANG GIHAPON ang sabat sa TAGSA ka mga problima nga aton gina atubang sa kabuhi!
The LORD wants us to learn NOT to TRUST in a world that will always FAIL us…
Gusto sang DIOS nga makatuon kita nga INDI MAGSALIG sa kalibutan nga permi NAGAPAPASLAW sa aton..
He wants us to learn NOT to TRUST in ourselves - we will only MESS things up…
Gusto niya nga makatuon kita nga INDI MAGSALIG sa aton kaugalingon- MAGAMUHAN mang kita..
Instead we need to MAGNIFY and EXALT the NAME of the ONLY one who NEVER lets us down!
Sa baylo kinahanglan naton nga MAG-UPOD kag MAGDAYAW sang NGALAN sang isa LANG ka tawo nga INDI kita pagbay-an!

2ND - SAVED BY THE LORD… VS. 4-7
2ND- GINLUWAS SANG DIOS….VS. 4-7

1st – HEARD… vs. 4-6
1st-GINSABAT….vs. 4-6

I sought the LORD - and He heard me - and delivered me from all my fears.
Nagpangauyo ako sa DIOS- kag Ginsabat Niya ako- kag ginkuha Niya tanan ko nga kahalduk…
They looked to Him and were radiant - and their faces were not ashamed.
Nagakalipay ang mga nagasalig sa Iya- kag indi gid sila mahuy-an.
This poor man cried out - and the LORD heard him - and saved him out of all his troubles!
Nagpangamuyo ang kubos nga tawo- kag ang DIOS nagsabat sa tanan niya nga mga kalisod!
Because David SOUGHT the LORD – he was HEARD – and was DELIVERED [hiphil]

Kay tungod nga si David NAGPANGAMUYO sa DIOS- kag siya GINSABAT- kag siya GINLUWAS [hiphil]
David [they] HAD [hiphil] to LOOK to the LORD – and He showed him [them] the LIGHT…
KINAHANGLAN ni David nga MAGTULOK sa DIOS- kag ipakita sa iya [ila]ang KASANAG..
This HUMBLE [עָנִי] man CRIED to the LORD – and He HEARD and saved him!
Ang ini nga MAPAINUBUSON nga tawo NAGPANGAMUYO sa DIOS- kag Siya GINSABAT kag ginluwas!

This seems to suggest something SUPERNATURAL…

Ini daw nagasiling sang isa ka butang nga KINAUGALI..

It was NOT the PHILISTINES who kept David safe from SAUL…
INDI ang mga Filistinhun ang nagtago nga hilway kay David halin kay SAUL..
It was also NOT the MADNESS of David – that kept him safe from ACHISH…
Ina INDI mag sa KAAKIG ni David- nga nagluwas sa iya halin kay AKISH..
The LORD opened his eyes [light] to SEE – God was the one who SAVED him!
Gibuksan sang DIOS ang iya mata para MAKAKITA- ang Dios ang isa nga NAGLUWAS sa iya!
2nd – DELIVERED… vs. 7
2nd- GINLUWAS…vs.

The angel of the LORD encamps all around those who fear Him - and delivers them!

Ang anghel sang DIOS nagabantay sa mga nagatahod sa DIOS- kag nagaluwas sa ila!

[מַלְאָךְ] – can be interpreted ANGEL or MESSENGER [same as ἄγγελος in NT]
[מַלְאָךְ]- ina gin interpretar ANGHEL ukon MENSAHERO [pareho bilang ἄγγελος sa NT]
The ANGEL of the LORD can be a term used to describe – JESUS – **Judges 13:21-22**
Ang ANGHEL sang DIOS ang mangin termino nga gingamit sa paglaragway sa- DIOS- **Hukom 13:21-22**
The ONLY reason David was kept SAFE from SAUL and ACHISH…
Ang rason LANG nga nga nagpabilin nga HILWAY si David kay SAUL kag kay AKISH..
Was Jesus CAMPED [lived] all around him – and DELIVERED [piel] him!
Amo ang DIOS ang NAGABANTAY sa palibot niya- kag NAGLUWAS sa Iya!
As he sat in the Cave of Adullam – he could finally see – it was always the LORD…
Sang siya nagapungko sa kuweba sang Adullam- siya makakita- nga ina iya permi sang DIOS..
The ONLY reason his attempts to ESCAPE had worked – was because JESUS was with him!
Ang rason LANG sa iya nga pagtinguha sa PAGPALAGYO natuman- kay tungod ang DIOS ara sa Iya!

In the MOMENT - we often think WE are the REASON why our life is BLESSED…

Sa TION- nga kon kis a nagahunahuna KITA ang RASON ngaa ang aton kabuhi BULAHAN…

But in hindsight we see God SUPERNATURALLY - turned events to accomplish his will…
Pero narealisar nga makita sang Dios nga KINAUGALI- ginsaylo ang hitabo para matuman ang Iya nga tinutuyo…
This is a VERY encouraging truth – even when life seems to just be happening…
Ini TUMAN ka makagalanyat nga kamatuoran- bisan pa nga nagakalatabo sa kabuhi…
When life seems uncertain – we can be confident ultimately God is in control!
Kon ang kabuhi wala kapat-uran- may ara kita sang kaisog nga ang pagkontrolar ara sa Dios!
Ephesians 1:11 – "[Jesus] works all things according to the counsel of His will…"
Efeso 1:11-[Dios] ang tanan nga mga butang gintalana suno sa Iya nga plano."
3RD – OUR RESPONSE TO THE LORD… VS. 8-16
3RD- ANG ATON SABAT SA DIOS…VS. 8-16
1st – TRUST… vs. 8
1s Magsalig ……vs. 8

Oh - taste and see that the LORD is good. Blessed is the man who trusts in Him!

O- Tilawi bala ninyo kag hibalua kon daw ano kaayo ang DIOS. Bulahan ang tawo nga nagasalig sa Iya!
TASTE [imperative] – we would say TRY - and SEE [imperative] – we would say INSPECT…
TILAWI[imperative] -makahambal kita nga TESTINGAN- kag MAKITA [imperative] - makahambal kita TAN-AWON…
GOOD [טוֹב] is the LORD – not that God is GOOD – GOOD is defined by God…
MAAYO [טוֹב] sang DIOS- indi nga ang Dios MAAYO- MAAYO ginakalugan paagi sa Dios..
BLESSED – from the ROOT [אָשַׁר] meaning to WALK straight…
BULAHAN- halin sa ROOT [אָשַׁר] nagakahulugan nga MAGPANGLAKATON sing husto..
Is the MAN [גֶּבֶר] – the STRONG man – or the WARRIOR…
Ang TAWO [גֶּבֶר]- ang MAKUSOG nga tawo- ukon ang MANGANGAWAY..
Who TRUSTS - [חָסָה] – protection or hope – is an OT equivalent of FAITH [πίστις] – in HIM!
Ang mga nNAGASALIG- [חָסָה]- sang proteksyon ukon paglaom- sa OT nagaresulta sang PAGTUO [πίστις]- Sa IYA!
Having learned the LESSON – David passes on the CHALLENGE to us…
Bilang nakatauon sa LEKSION- nalampuwasan ni David ang mga PAGHANGKAT sa iya..
Go ahead and give the LORD a TRY – see how GOOD He is…
Lakat kag ihatag sa DIOS ang PAGTESTING- makita mo kon daw ano KAAYO Siya…
We can try ANYTHING else in life – but ONLY putting our FAITH in the LORD…
Maka testing kita sang BISAN ANO sa kabuhi- pero ibutang lANG ang aton PAGTUO sa DIOS…
Leads us down the STRAIGHT path – makes us STRONG – gives us the BLESSED life!
Magagiya sa aton sa HUSTO nga alagyan- MAGAPABAKOD sa aton- magahatag sa aton sang BULAHAN nga kabuhi!
I Peter 2:3 – "If indeed you have tasted that the Lord is gracious."
I Pedro 2:3-" Ining indi matuod nga mga manunudlo sang Dios magahimo-himo sang mhga estorya para mapanguwartahan kamo.

2nd – FEAR… vs. 9-10
2nd- TAHURA….9-10

Oh - fear the LORD - you His saints! There is no want to those who fear Him.
O -Tahura ninyo ang DIOS- kamo nga nga Iya mga katawhan! Kay ang nagatahod sa Iya indi gid pagkulangon.
The young lions lack and suffer hunger - those who seek the LORD shall not lack any good thing!
Ang leon mahimo nga kulangon sang kalan-on kag gutumon-pero ang mga nagadanagop sa DIOS indi pagkulangon sang mayo nga mga butang!
FEAR [imperative] the LORD – those who are SAINTS [קָדוֹשׁ] – holy…
TAHURA [imperative] ang DIOS- kamo nga Iya mga KATAWHAN [קָדוֹשׁ]- balaan….
There is NEVER [אֵין] any NEED for those who FEAR Him…
WALA na sang iban pa nga mga KINAHANGLANON ang mga tawo nga NAGATAHUD sa Iya…
LIONS are hungry – but those who FEAR [participle] God – do NOT lack ALL that is GOOD!
Ginagutom ang mga LEON- pero ang mga tawo nga NAGATAHUD sa Dios- WALA ginakulang sang TANAN nga mga MAAYO!
We spend much of our time in FEAR – WORRIED about our problems…
Ginhatag naton sing sobra ang aton tion sa KAHADLUK- PAGKABALAKA parte sa aton mga problima…
The problem is WORRYING does not help – it makes things worse…
Ang problima ang PAGKABAKALA indi makabulig- ina nagapalala pagid sang mga butang..
FEAR is the opposite of FAITH - we WORRY because we are not TRUSTING the LORD…

Ang KAHADLUK ang kabaliskaran sang PAGTUO- NAGAKABALAKA kita kay tungod nga wala kita NAGASALIG sa DIOS…

NOTE the CONTRAST – FEAR the LORD – and we NEVER have to FEAR anything else…

TANDAAN ang KABALISKARAN- MAGKAHADLUK sa DIOS- kag INDI kita MAGKAHADLUK sa bisan ano…

So instead of killing ourselves by WORRYING – run to Jesus and find PEACE!

Gani sa baylo sa pagpatay sang aton kaugalingon paagi sa PAGKABALAKA- magdalagan sa Dios kag makita ang KALINONG..

Luke 12:29-31 – "Do not [worry about] what you should eat… But seek the kingdom of God - and all these things shall be added to you."

Lucas 12:29-31- Indi[magkabalak kon] ano ang kalan-on….pero unaha ang ginharian sanng Duios- kag ang tanan nga mga butang ihatag sa imo."

3rd – TEACH… vs. 11-16

3rd- TUDLUAN….vs. 11-16

Come - you children - listen to me. I will teach you the fear of the LORD.

Dali- mga kaanakan- pamati sa akon- Tudluan ko kamo sa pagtahud sa DIOS…

Who is the man who desires life - and loves many days - that he may see good.

Ang bisan sin-o nga luyag sang malawig nga kabuhi kag malaipayaon nga kabuhi.

Keep your tongue from evil - and your lips from speaking deceit.

Indi siya dapat maghambal sang malain- kag ang ila bibig indi magbinutig…

Depart from evil and do good. Seek peace and pursue it.

Dapat nga likawan ang malain kag maghimo sang maayo- Tinguhaan nga mangin maayo permi ang ang iya relasyon saiya isigkatawo.

The eyes of the LORD are on the righteous - and His ears are open to their cry.

Ginabantayan sang DIOS ang mga matarong- kag ginapamatian Niya ang ila pagpanawag…

Face of the LORD is against those who do evil - cut off remembrance of them from theearth!

Pero ginakontra sang DIOS ang mga nagahimo sang malain- - laglagaon nila sila hasta nga indi na sila madumduman pa sang mga tawo sa kalibutan!

COME [imperative] – LISTEN [imperative] – I will TEACH you the FEAR of the LORD…

DALI [imperative]- PAMATI [imperative] - TUDLUAN ta kamo sa PAGTAHUD sa DIOS…

IF you desire to LIVE for MANY days – and see GOOD [טוֹב]

KON nagahandum ka nga MAGKABUHI sang MADAMO nga mga adlaw- kag makita ang KAAYO [טוֹב]

KEEP [imperative] the TONGUE from EVIL – and the LIPS from LYING…

INDI siya dapata MAGHAMBAL sang MALAIN- kag MAGHAMBAL sang BINUTIG…

DEPART [imperative] EVIL - do [imperative] GOOD [טוֹב] – SEEK [imperative] PEACE [שָׁלוֹם]

LIKAWI [imperative] ang MALAIN- maghimo[imperative] sang MAAYO[טוֹב]- MAKITA [imperative] ang KALINONG [שָׁלוֹם]

Because the LORD is always WATCHING and LISTENING – to the RIGHTEOUS [צַדִּיק]

Kay tungod nga ang DIOS permi GINALANTAW kag GINAPAMATIAN- ang mga MATARONG [צַדִּיק]

But His face is AGAINST those who do EVIL – even the REMEMBRANCE of them He cuts off!

Pero ang Iya nga nawong BATOK sa mga nagahimo sang MALAIN -laglagaon nila sila hasta nga indi na sila madumduman pa sang mga tawo sa kalibutan!

Firsthand EXPERIENCE…

NAIKSPERIENSIAHAN GID….

David had LIED – to the PRIEST who asked why he was as the Tabernacle – **I Samuel 21:2**

NAGBINUTIG si David- sa HARI nga namangkot ngaa ara siya sa Tolda- **I Samuel 21:2**

David had done EVIL – by running to an EVIL nation for protection – **I Samuel 21:10**

Naghimo sang MALAIN si David- paagi sa pagpadalagan sang MALAIN nga nasyon para ssa proteksyon- **I Samuel 21:10**

David had no PEACE – because he acted INSANE - **I Samuel 21:13**
Wala sang KALINONG si David- kay tungod nga NAGPABUANG-BUANG siya- **I Samuel 21:13**
David had the EXPERIENCE to be able to TEACH us what NOT to do…
NAIKSPIRIENSIAHAN ni David para ang dapat nga ITUDLO sa aton kon ano ang INDI himuon…
A LESSON that was so important to TEACH – it was quoted by Peter – **I Peter 3:10-12**
Ang LEKSION importante nfa ITUDLO--ina ginghambal paagi kay Pedro**- I Pedro 3:10-12**
I think sometimes we REGRET our PAST – rather than seeing the POWER in MISTAKES…
Nagapinsar ako nga kon kis a NAGAHINULSOL kita sang aton NANLIGAD- kaysa nga makita ang GAHOM sang mga SALA…
We may not have made GOOD choices – but LORD willing we LEARNED through them…
Wlaa kita sang may nahimo nga MAAYO nga mga pagpili- pero ang DIOS gusto nga MAKATUON kita paagi sa ila…
And like David – we can TEACH others from our own FAILURES…
Kag pareho kay David- MAKATUDLO kita sa iban halin sa aton kaugalingon nga mga KAPASLWAN…
It is far WISER to learn from the mistakes of others - rather than to REPEAT them!
Mas MAALAMON nga makatuon kita sang mga sala sang iban-kaysa SUNDON sila!
4TH – LESSONS FROM THE LORD… VS. 17-22
4TH- LEKSION HALIN SA DIOS….VS. 17-22
1st – NEAR the humble… vs. 17-18
1st- MALAPIT sa mga mapainubuson….vs. 17-18
Cry to the LORD who hears - and delivers out of all their troubles…
Nagapanawag sa DIOS kag ginapamatian Niya sila- kag ginluwas sila sa tanan nga mga kalisod…
The LORD is near to those who have a broken heart - and saves such as have a contrite spirit.
Malapit ang DIOS sa mga tawo nga napaslawan- kag ginaluwas Niya ang mga nadulaan sang paglaom…
David did CRY [perfect] to the LORD – He did [perfect] HEAR – and DELIVERED [hiphil]
NAGPANAWAG [perfect] sang DIOS si David- Siya [perfect] NAKABATI- kag GINLUWAS [hiphil]
Because the LORD is never FAR – from those who have had their heart BROKEN [niphal]
Kay tungod nga ang DIOS wala gid NAGAPALAYO- sa mga tgawo nga NAPASLAWAN [niphal]
Those with a CRUSHED [contrite] spirit – He will always SAVE [hiphil]
Ang mga tawo nga NADULAAN sang paglaom- Siya permi angNAGALUWAS [niphal]
This would NOT be the last time David LEARNED this lesson…
INDI lang ini ang ulihi nga tion nga si David nakatuon sang leksion..
Years later when he became King – David would get in TROUBLE again…
Sa pagtapos sang tuig sang siya nangin Hari- si David ara liwats sa KALISOD…
He did EVIL – had an AFFAIR with Bathsheba and MURDERED Uriah – **II Samuel 11**
Naghimo siya sang MALAIN-NAKIPAGHILAWAS kay Bathsheba kag GINPATAY si Uriah- **II Samuuel 11**
Then He LIED about it for over a year – trying to keep is SECRET!
Dayon Siya NAGBINUTIG parte sa pila ka tuig- nagtinguha nga taguon ang iya nga SEKRETO!
When it finally all came out he wrote almost the EXACT same words!
Sang sa katapusan nag guwa na ang kalabanan HALOS pareho sa mga ginsulat niya!
Psalm 51:17 – "A broken and a contrite heart – these - O God - You will not despise!"
Salmo 51:17- " Ang halad nga makapalipay sa Imo. O Dios- amo ang ka buhi nga nagapaubos kag nagahinulsol sa iya mga sala. "
The LESSON we LEARN – is that God does NOT change…
Ang LEKSION nga aton NATUN-AN- amo ang Dios WALA nagabag-o….
He is ALWAYS willing to SAVE those who come to Him in HUMILITY…

Siya PERMI interesado nga LUWASON ang mga tawo nga nagapalapit sa Iya nga MAPAINUBUSON!
No matter how MANY time we may stumble and fall – He is willing to HEAL!
Bisan PILA pa ka tion kita masandad kag madagdag- Siya interesado nga mang AYO!
Proverbs 24:16 – "The godly may trip seven times - but they will get up a gain." [NLT]
Hulubaton 24:16- " Pero kon ang malain madagdag- Indi na siya makabangon. " [NLT]
2nd – Against EVIL… vs. 21
2nd- batok sa MALAIN….vs. 21

Evil shall slay the wicked - and those who hate the righteous shall be condemned!
Ang malain nga mga buhat sang malain nga mga tawo- Sila nga nagakontra sa mga matarong pagasilutan sang Dios!
DEATH [pie] will find the WICKED and EVIL…
KAMATAYON sa mga tawo nga MALAIN kag MALAUT…
Those who hate the RIGHTEOUS [צַדִּיק] – will be JUDGED!
This presents an interesting question – as David was guilty of LYING – ADULTERY – MURDER…
Ang ini nga natabo ka interesado nga pamangkot- nga si David nakasala sa PAGBINUTIG-PANGINLAHI- PAGPATAY…
What is the DEFINITION of someone who is WICKED and EVIL…
Ano ang DEPINASYON sang isa ka tawo nga MALAIN kag MALAUT..
The answer is the person who does NOT come to the LORD in HUMILITY!
Ang sabat amo ang tawo nga WALA nagapalapit sa DIOS nga MAPAINUBUSON!
Being a SINNER is NOT what keeps us out of heaven…
Bilang MAKASASALA INDI ang rason nga kon ngaa indi kita makahalin sa Langit…
Jesus PAID the price for ALL sin – it is rejecting His GRACE that CONDEMNS us!
GINBAYARAN sang Dios ang TANAN naton nga sala- amo ina nga ginsikway ang IYa ng Grasya para SILUTAN kita!

3rd – REDEEMS the righteous… vs. 19-20 / 22
3rd- LUWASON ang mga matarong…..vs.19-20/22

Many are the afflictions of the righteous - but the LORD delivers him out of them all.
Bisan madamo ang mga kalisod sang matarong nga tawo- pero ginaluwas siya sang DIOS sa sining tanan.
He guards all his bones. Not one of them is broken.
Ginatipigan nila ang tanan nga mga tul-an- wala gid sing isa ka tul-an nga mabali sa iya..
The LORD redeems the soul of His servants - none who trust in Him shall be condemned!
Ang DIOS magaluwas sa kalag sang Iya mga agalon- wala sang mga nagasalig sa Iya ang pagasilutan!
MANY are the EVILS [רָעוֹת] of the RIGHTEOUS [צַדִּיק] – we are all GOING to SIN…
KADAMO sang mga NAGAPAKALAIN [רָעוֹת] sa mga MATARONG[צַדִּיק] - tanan kita NAGAPAKASALA..
Meaning be RIGHTEOUS is not about what we DO – it is about who we run to…
Nagakahulugan nga ang mangin MATARONG indi parte kon ano ang aton GINAHIMO- ina parte kon sa diin kita nagadalagan…
The LORD delivers [hiphil] the RIGHTEOUS out of all their EVIL – through Jesus…
Ang DIOS nagluwas sa mga MATARONG sa tanan nila nga KALAUTAN- paagi saDios..
When Christ was on the CROSS – not one of His bones were broken – **John 19:36**
Sang ang Dios ara sa KRUS- wala sang isa Niya ka tul-an nga nabali- **Juan 19:36**
He PURCHASED [redeem] us – ALL who put FAITH [חָסָה] in him will NOT be JUDGED!
GINBAKAL[ginluwas] Niya kita tanan-ang TANAN nga nagbutang sang ila nga PAGTUO sa Iya INDI PAGHUKMAN!

What an AMAZING Psalm – but you have to know the HISTORY – Abimelech
Daw ano ka makatilingala nga Salmo- pero kinahanglan mo hibaluon ang kasaysayan- Abimilic
As well as the PROPHECY – not one bone of Jesus was BROKEN…
Amo man angg MATAGNAON- wala sing isa ka tul-an sang DIOS nga NABALI…
To understand the POINT – it is NOT about how MUCH or how BADLY we SIN…
Para maintiendihan ang PUNTO-INDI ini parte kon PILA ukon ano ka MALAIN ang aton SALA..
It is about LEARNING to take our SIN to the one who PAID for us – and REDEEMED us!
Ini parte sa PAGTUON kon sin-o ang nagkuha sang SALA ang isa nga NAGBAYAD para sa aton- kag NAGLUWAS sa aton!

Psalm 35 – Do unto others
Salmo 35- Himua sa iban…

1st – The FIGHT… vs. 1-3
1st- Ang Pakipag-away….vs. 1-3
1st – Introduction… vs. 1
1st- Panuguran….vs. 1
A Psalm of David.
Ang Kanta ni David.
IMPRECATORY Psalm – a Psalm that calls for judgement…
IMPRECATORY nga Salmo- ang Salmo nga nagapanawag sang paghukom..
We do NOT know the circumstances of the Psalm – who David was writing about…
WALA kita kahibalo kon ano ang mga pagtilaw sang Salmo- ang parte sa ginsulat ni David..
But the similarities in the wording seem to suggest it could have been King Saul!
Pero ang pagkapareho sang mga tinaga daw ginatumod nga ina si Haring Saul!
I Samuel 24:15 – "Let the LORD be judge… and see and plead my case."
I Samuel 25:15- " Kabay pa ang GINOO magahukom… kag magdesisyon kon sin-o ang may sala sa aton nga duha."

2nd – FIGHT… vs. 1-3
2nd- PAKIPAGBATO….vs. 1-3
Plead my cause LORD - with those who strive with me. Fight against those who fight against me.
Kontraha akon DIOS- ang mga tawo nga nagakontra sa akon. Awaya ang mga naga-away sa akon.
Take hold of shield and buckler - and stand up for my help.
Kuhaa ang Imo dalagko kag magagmay nga mga taming- kag buligi ako...
Also draw out the spear - And stop those who pursue me. Say to my soul - I am your salvation!
Ihanda ang inyo gamay kag dako nga bangkaw- kag kontraha ang nagalagas sa akon. Kag pasaliga ako nga luwason mo ako!
David BEGGED [imperative] the LORD to go to WAR with those who were at WAR with him…
NAGPAKITLUOY si David [imperative] sa DIOS sa pagkadto sa PAKIG-AWAY sa mga NAGPAKIG-AWAY sa iya….
GRAB [imperative] your armor and shield – STAND up [imperative] and help…
KUHAA [imperative] ang imo hinganib kag taming-MAGTINDOG [imperative] kag buligi…
GET [imperative] your spear – and STOP those who are CHASING me [King Saul]
KUHAA [imperative] ang imo bangkaw- kag PAUNTATA ang mga tawo nga NAGADAKOP sa akon[Haring Saul]
Because You are my SALVATION [יְשׁוּעָה]

Kay tungod nga Ikaw ang akon MANLULUWAS [יְשׁוּעָה]
One of Jens favorite dishes to cook – is banana bread…
Ang isa sa kanamian ni Jen nga lutuon - amo ang banana bread..
She has to keep it in the oven for just the right amount of time…
Kinahanglan niya ina ibutang sa oven sa istakto nga oras..
As hot as it is inside – if she removes it to soon – it is just a sloppy mess!
Sobra ka init sa sulod- kon kuhaon niya ini dayon- ini isa ka malapta!
OFTEN when we are going through a TRIAL – we want to know - WHERE is the LORD…
KIS A kon kita nagaatubang sang mga PAGTILAW- gusto naton hibaluon - DIIN ang DIOS..
We want Him to get into the FIGHT – take up the SWORD – HELP!
Gusto naton nga Siya ang MAKIPAG-AWAY- kuhaon ang ESPADA- BULIG!
While we have the guarantee that God will deliver us – **Psalm 34:19**
Samtang may ara kita sang garantiya nga ang Dios ang magaluwas sa aton**- Salmo 34:19**
That does NOT mean He will take us out of the FIRE now…
WALA nagakahulugan nga kuhaon Niya kita subong sa KALAYO…
Because as much trouble as we might be in – as hot as things might get…
Kay tungod kon damo sang kalisod nga aton maaagyan- amo man ka init sang mga butang ang magaabot…
If He takes us out to soon – we will end up still being a sloppy mess…
Kon kuhaon Niya kita dayon- sa katapusan mangin isa gihapon ka malapta..
It takes TIME in the TRIAL to make us complete – teach us to depend on Jesus!
Ina nagadugay sang pila ka TION para ma kompleto kita- magatudlo sa aton nga magdepende sa Dios!

2ND – THE ENEMY… VS. 4-10
2ND- ANG KAAWAY…..VS. 4-10
1st – Do unto OTHERS… vs. 4-6
1st- Himuan sa IBAN….vs.
Let those be put to shame and brought to dishonor who seek after my life.
Kabay pa nga ang mga nagatinguha nga magpatay sa akon mahuy-an..
Let those be turned back and brought to confusion who plot my hurt..
Kabay pa nga ang mga nagaplano sang akon kalaglagan magapalalagyo nga nagasalasala..
Let them be like chaff before the wind - and let the angel of the LORD chase them.
Kabay pa nga mangin pareho sila sa upa nga ginapalid sa haingin- kag samtang nga ang DIOS ang magadakop sa ila..
Let their way be dark and slippery - and let the angel of the LORD pursue them!
Kabay pa nga mangin maduilom kag madanlog ang ila alagyan- samtang nga ginalagas sila sang mga anghel!
David REQUESTS the LORD put his ENEMIES to SHAME – cause them [niphal] CONFUSION…
NAGAPANGABAY si David sa DIOS nga ibutang ang iya mga KAAWAY sa KAHUY-ANAN- rason nga sila [niphal] MAGAMUHAN…
Like CHAFF being blown by the WIND – [רוּחַ] – also can be interpreted SPIRIT…
Pareho sa UPA nga ginapalid sang HANGIN- [רוּחַ]- puwede man nga ma interpretar sa ESPIRITU…
And the ANGEL [מַלְאָךְ] of the LORD - can be used to describe JESUS – **Judges 13:21-22**
Kag ang ANGHEL [מַלְאָךְ] sang DIOS- puwede nga gamiton para ilaragway ang DIOS**- Hukom 13:21-22**
Let [jussive] their way to DARK and SLIPPERY – and the YOU pursue THEM!
Kabay pa [jussive] nga ang ila alagyan MADULOM kag MADANLUG- kag IKAW ang magalagas sa ILA!
David was asking for the LORD to do to them – what they were doing to David!

Nagapangabay si David sa DIOS sa himuon sa ila- kon ano ang ila nga ginhimo kay David!
There is an old saying – what goes around also comes around…
May ara sang dumaan nga hambalanon- kon ano ang nagapalibot nagaabot man…
Meaning the way we treat others – is how we are going to be treated…
Nagakahulugan kon paano naton tratuhon ang iban- amo man ang pagtrato sa aton…
Therefore how do we want others to treat us – is how we should treat them!
Gani kon gusto naton nga tratuhon kita sang iban- amo man ang aton nga pagtratu sa ila!
Matthew 7:12 – "Therefore - whatever you want men to do to you - do also to them...
Mateo 7:12- " Himua ninyo sa inyo isigkatawo ang luyag ninyo nga himuon man nila sa inyo.."
2nd – No GRACE… vs. 7
2nd- Wala GRASYA….vs. 7
Without cause they hid their net for me in a pit which they dug without cause for my life!
Bisan wala sing kabangdanan nagbutang sila sang siod sa tago para madakpan ako kag nagkutkot sila sang buho para mahulog ako!
WITHOUT cause – 2x here – from the ROOT word [חָנַן] – where we get the word GRACE…
WALA sing kabangdanan- 2x sa diri- halin sa ROOT nga tinaga [חָנַן]- kon sa diin naton nakuha ang tinaga nga GRASYA…
David is NOT saying he was PERFECT – he was saying they had no GRACE!
WALA nagahambal si David nga siya PERPEKTO- nagahambal siya nga wala sing GRASYA!
We must ALWAYS remember to be GRACIOUS towards others…
PERMI gid naton dumdumon nga kita mangin MAINAYUHON sa iban…
Not that they are PERFECT – but neither are we…
Indi nga sila PERPEKTO- pero indi man kita…
There is a danger of forgetting we are no better than any other sinner…
May ara sang kadelikaduhan sa pagkalipat nga kita mas maayo kay sa iban nga makasasala…
Becoming judgmental of others – HOLIER than others - super spiritual…
Ang nagapanghukom sa iban- mas BULAHAN kaysa iban- nga sobra ka espirituhanon..
Forgetting we were just as much a sinner – who ALSO need GRACE!
Ginakalimtan nga kita mas makasasala man- nga nagakinahanglan MAN sang GRASYA!
Luke 6:27 – "Judge not - and you shall not be judged…
Lucas 6:27- " Indi manghukom- kag indi kaman pagahukman…
3rd – The JUDGE… vs. 8
3rd- Ang HUKOM…..vs. 8
Let destruction come upon him unexpectedly - and let his net that he has hidden catch himself.
Into that very destruction let him fall!
Kabay pa nga makibot sila sa kalaglagan nga magaabot sa ila- kabay pa nga sila mismo ang masiod nga ginbutang nila sa tago- kabay pa nga sila mismo ang mahulog sa buho nga ila ginakutkot!
Bring DEVASTATION on him [singular] before he knows what happened…
Magadala sang KALAGLAGAN sa iya [singular] antes niya mahibaluan kon ano ang matabo..
The NET he HID – let it catch him – and fall and be DEVASTATED…
Ang DIOS nga iya GINBUTANG- kabay pa nga masiod sila- kag sila mahulog kag MASUBAUN..
NOT taking VENGEANCE into his own hands – David ASKED the LORD to take care of SAUL!
INDI nga MAGTIMALOS sa iya kaugalingon nga mga kamot- David NAGPANGABAY sa DIOS nga halungan si Saul….
The OPPORTUNITY…
Ang KAHIGAYUNAN….
David was hiding in En-Gedi – Saul came into the CAVE he was in - to go to the bathroom…

Si David nanago sa En-Gedi-nagsulod si Saul sa KUWEBA nga iya ginsudlam- para magkadto sa bathroom…
It would SEEM the king had fallen into his own NET – David could have killed him…
Nagapakita INI nga ang Hari nahulog sa iya kaugalingon nga SIOD- puwede na siya mapatay ni David…
But David REFUSED to harm the KING – he was the ANOINTED of the LORD!
Pero NAGPANGINDI si David nga halitan ang HARI- siya ang GINPILI sa DIOS!
I Samuel 24:6 – "The LORD forbid that I should do this thing to… the LORDS anointed - to stretch out my hand against him."
I Samuel 24:6- " Kabay pa nga indi magtugot ang DIOS nga maghimo ako singmalain sa akon agalon, ang ginpili sang Dios nga maghari."
VENGEANCE belongs to the Lord – He is the ultimate judge of men…
Ang PAGTIMALOS Iya sang Dios- Siya ang Katapusan nga hukom sang tawo…
God does not promise that will always get along with everyone…
Wala nagpromisa ang Dios nga Siya permi maupod ang iban….
But for our part we are NOT to seek REVENGE – instead we are to FORGIVE in love!
Pero bilang sa aton parte WALA kita nagapangita sang PAGTIMALOS- sa baylo kita NAGAPATAWAD nga may gugma!
Romans 12:19-21 – "Do not avenge yourselves - but rather give place to wrath. For it is written - Vengeance is Mine - I will repay - says the Lord… Do not be overcome by evil - but overcome evil with good."
Roma 12:19-21- "Indi gid kamo magbalos- pabay-i ang Dios nga magsilot sa ila sa Iya kaakig-kay nagsiling ang Dios sa kasulatam- Ako ang magabalos- Ako ang magasilot- hambal sang Dios….Indi kamo magpadaog sa malain, kundi dauga ninyo ang malain paagi sa paghimo sang maayo."
4th – The PRAISE… vs. 9-10
4th- Ang PAGDAYAW….vs. 9-20

And my soul shall be joyful in the LORD. It shall rejoice in His salvation.
Kag ang akon nga kalag magakalipay sa DIOS- magkalipay sa Iya nga pagluwas..
All my bones shall say- LORD - who is like You. Delivering the poor from him who is too strong.
Ang kabug-usan ko nga kabuhi magasiling- Wala gid sing pareho sa Imo- Ginaluwas ang mga kubos kag mga imol sa mga nagadaogdaog ..
Yes - the poor and the needy from him who plunders him!
Huo- ang mga imol kag mga nagakinahanglan sa mga nagapamintaha sa ila!
My SOUL will [imperfect] be JOYFUL in the LORD – REJOICE [imperfect] in SALVATION [יְשׁוּעָה]
Ang akon KALAG [imperfect] MAGAKALIPAY sa DIOS-MAGAKALIPAY [imperfect] sa Iya nga PAGLUWAS [יְשׁוּעָה]
ALL I am will say [imperfect] - who is like the LORD – who rescues [hiphil] the HUMBLE [עָנִי]
BUG-OS ko nga kabuhi magasiling [imperfect] - wala gid sing pareho sa DIOS- kon sa diin nagaluwas [hiphil] sa mga KUBOS [עָנִי]
We have mentioned this BEFORE – but what made David GOOD – and Saul BAD…
Nahambal na ini naton sang UNA- pero naghimo nga si David mangin MAAYO- kag Saul nangin MALAIN…
Why did God RESCUE one – and CONDEMN the other!
Ngaa GINLUWAS sang Dios ang isa- kag GINSILUTAN ang isa!
The answer is HUMILITY – that opened the door for SALVATION [יְשׁוּעָה] to come!

Ang sabat amo ang MAPAINUBUSON- nga nagbukas sang puwertahan sang KALUWASAN [יְשׁוּעָה] nga magaabot!
Our JOY is not that we are RIGHT – and others are WRONG…
Ang aton KALIPAY nga indi kita HUSTO- kag ang iban SALA….
We REJOICE because through HUMILITY we have been SAVED!
NAGAKALIPAY kita kay tungod paagi sa PAGKAMAPAINUBUSON kita NALUWAS!

3RD – THE CONTRAST… VS. 11-16
3RD- ANG KABALISKARAN….VS. 11-16
1st – Evil for GOOD… vs. 11-12
1st- Malain para sa MAAYO….vs. 11-12
Fierce witnesses rise up. They ask me things that I do not know.
Ang mapintas nga mga tawo nagapanaksi kongtra sa akon- Ginaakusar nula ako sang mga sala nga wala ko mahimo.
They reward me evil for good - to the sorrow of my soul!
Ginabalusan nula ako sang malain sa maayo nga ginahimo ko sa ila- gani nasubuan gid ako!
VIOLENT [חָמָס] witnesses rise up – accusing me of crimes I know nothing about…
MAPINTAS [חָמָס]nga tawo magapanksi- magaakusar sa akon sa mga sala nga wala ko mahimo…
REWARD [piel] me EVIL for GOOD – taking away my CHILDREN [שָׁכוֹל]!
GINABALUSAN [piel] nila ako sang MALAIN sa MAAYO- sa pagpalagyo sang akon mga KAANAKAN [שָׁכוֹל]!
David had married [first wife] MICHAL – the DAUGHTER of Saul…
Ginpakaslan ni David[una nga asawa] si MICAL - ang BATA ni Saul..
She was given to him because he did a GOOD thing – he killed 200 Philistines – **I Samuel 18:27**
Ginhatag siya para sa iya kay tungod nga siya naghimo sang MAAYO nga butang- ginpatay niya ang 200 ka mga filistinhun**- I Samuel 18:27**
But because of the PERSECUTION of Saul – he had to flee and leave his wife - **I Samuel 19:17**
Pero tungod sa PAGPANGHINGABOT ni Saul- kinahanglan niya nga magpalagyo kag bayaan ang iya nga asawa- **I Samuel 19:17**
As a RESULT he never had children with Michal – **II Samuel 6:23**
Bilang RESULTA wala gid siya bata kay Mical- **II Samuel 6:23**
2nd – Good for evil… vs. 13-14
2nd- Maayo para sa malain…vs. 13-14
But as for me - when they were sick - my clothing was sackcloth. I humbled myself with fasting.
Pero para sa akon- kon sila nagamasakit- nagasuksok ako sang bayo nga sako kag pagpuasa.
My prayer would return to my own heart. I paced as though he were my friend or brother.
Nagalakt-lakat ako nga nagapangasubo pareho nga daw nagapangasubo ako para sa akon abyan kag utod.
I bowed down heavily - as one who mourns for his mother!
Nagaduko ako nga nagapangasubo pareho sa isa ka tawo sa iya iloy!
Yet when THEY were SICK – David fasted and prayed for them in sackcloth [שָׂק]
Bisa nga kon SILA NAGAMASAKIT- si Ddavid nagapuasa kag nagapangamuyo sa ila nga nagasuk-sok sang sako [שָׂק]
His PRAYER was UNANSWERED – though he treated them like a FRIEND or BROTHER!
Ang Iya nga PANGAMUYO WALAGINSABAT- bisan gintrato niya sila pareho sa ABYAN ukon UTOD!
The FRIENDSHIP of Jonathan…
Ang PAG-ABYANAY nula ni Jonatan…

I Samuel 20:41 – "David… fell… to the ground… they wept together - but David more so."
I Samuel 21:41- ' Nagluhod si david sa duta… naghilibion sila- pero si David gid ang puwerte maghibi…"
Possibly a reference to the LOVE David had for JONATHAN - the SON of Saul…
Posible nga ang ibedinsya sang GUGMA nga maya ara si David kay JONATAN- ang BATA ni Saul…
David was CRUSHED when he had to leave his FRIEND to run from Saul…
Daw NADUGMOK gid si David sang kinahanglan niya nga bayaan ang iya ABYAN sa pagpalayo kay Saul…
He would go on to write a SONG for JONATHAN at his death – **II Samuel 1:17-27**
Naglakat siya kag nasulat sang KANTA para kay JONATAN sa iya nga kamatayon**- II Samuel 1:17-27**
For all the EVIL Saul did to David – he only had GOOD he did to Saul and his family…
Sa tanan nga mga MALAIN nga ginhimo ni Saul kay David- may ara lang siya sang MAAYO nga ginhimo kay Saul kag sa iya nga pamilya…
Going so far as to care for the sons of JONATHAN – grandsons of SAUL!
Paglakat sa layo para mag-atipan sang bata ni JONATAN- apo ni SAUL!
II Samuel 21:7 – "David spared Jonathan's son Mephibosheth - who was Saul's grandson, because of the oath David and Jonathan had sworn before the LORD."
II Samuel 21:7 - " Wala gintugyan ni David sa ila si Mefiboshet- nga anak ni Jonatan kag apo ni Saul , tungod sang ila ginsumpaan ni Jonatan sa presensya sang DIOS. "
Those who do not know Jesus - still love those who love them back…
Sa mga tawo nga wala nakakilala sa Dios- nagahigugma gihapon sa mga tawo nga nagahigugma sa ila balik..
Even the worst criminal takes care of his kids - his family…
Bisan ang kriminal maga-atipan sang ila mga kabataan- iya pamilya…
But we are to do good to those who hate us - curse us – despise us…
Pero tuman kita ka maayo sa mga tawo nga nagakaugot sa aton- nagapakamalaut sa aton- nagatamay sa aton…
Love those who HATE you - HURT you - that the world NEVER would never do!
Higugmaa ang mga tawo nga NAGAKAUGOT sa imo- NAGAPASAKIT sa imo- nga HINDI paghimuon sang kalibutan…
Matthew 5:44 – "Love your enemies - bless those who curse… do good to those who hate you."
Mateo 5:44- " Higugmaa ninyo ang inyo mga kaaway- pangamuyan ang mga nagahingabot..maghimo sang maayo sa mga tawo nga nagahingabot sa imo."
3rd– Their mocking… vs. 15-16
3rd- Ang ila pagyaguta….vs. 15-16

> But in my adversity they rejoiced and gathered together. Attackers gathered against me –
> Pero sang ako na ang nalisdan nagtipon sila nga nagakalipay-Nagtipon sila nga manughalit kontra sa akon
> And I did not know it. They tore at me and did not cease.
> Kag bisan indi ko kilala nag-intra man. Wala untat ang ila nga pagpakalin sa akon..
> With ungodly mockers at feasts they gnashed at me with their teeth!
> Kaupod sang mga indi-diosnon nga mahilig mangyaguta kag ginakainitan nila ako!
> When David STUMBLED – they REJOICED – gathering [niphal] to attack him
> Kon si David NALISDAN- NAGAKALIPAY sila- nagatipon [niphal] sa pagkontra sa iya..
> Hypocritical [godless] mockers – David was the CAKE [מָעוֹג] they chewed on with their teeth!
> Hipokirto [indi-diosnon] nga mga nagapangyaguta- David amo ang CAKE [מָעוֹג]nga ila ginausang sa ila nga unto!
> Being KIND to others – is no guarantee they will respond the same way…
> Ang mangin MABUOT sa iban- wala sang garantiya nga sila magahimo sang pareho nga paagi..

We do not LOVE – hoping for people to LOVE us back…
Wala kita NAGAHIGUGMA- nga nagalaom nga HIGUGMAON man balik…
We LOVE – because that is what we EXAMPLE we have been given…
NAGAHIGUGMAN kita- kay tungod nga amo ina ang EHEMPLO nga ginhatag sa aton..
Jesus LOVES us when we were UNLOVABLE – He was KIND when we were UNTHANKFUL!
GINAHIGUGMA kita sang Dios kon kita INDI-MAHIGUGMAON- MABUOT Siya kon kita INDI-MAPASINALAMATON!

Luke 6:35 – "Love your enemies - do good… and you will be sons of the Most High. For He is kind to the unthankful and evil."

Lucas 6:35- " Higugmaa ang imo mga kaaway- maghimo sang maayo… kag ikaw mangin anak sang Labing Mataas. Kay siya maayo gid bisan pa sa mga tawo nga malain kag wala sing kabalaslan. "

4TH – PLEA FOR JUSTICE… VS. 17-28

4TH- PAGPANGABAY SA HUSTISYA….VS. 17-28

1st – LORD rescue me… vs. 17-18

1st- DIOS luwasa ako…vs. 17-18

Lord - how long will You look on. Rescue me from their destructions - my life from the lions.
Dios- hasta san-o pa bala nga magtulok lang Ikaw- Luwasa ako sa mga nagasalakay sa akon nga daw mga leon..
I will give You thanks in the great assembly. I will praise You among many people!
Dayawon ko Ikaw kag pasalamatan sa pagtililipon sang imo madamo nga katawhan!
Lord [אֲדֹנָי] do NOT just look – RESCUE [imperative] me from the lions…
Dios [אֲדֹנָי] INDI lang magtulok- LUWASA [imperative] ako halin sa mga leon…
If You do – it will CAUSE [hiphil] me to give THANKS – PRAISE [piel] you among the people!
Kon himuon MO- Ina ang mangin RASON [hiphil] nga PASALAMATAN- DAYAWON [piel] sang imo mga katawhan!
Praising God is NOT conditional – it is NOT just when He rescues us from our TRIALS…
Ang pagdayaw sa Dios INDI kondisyon- INDI nga Siya magaluwas sa aton halin sang PAGTILAW..
Even if He leaves us in our TRIALS – we PRAISE Him – because we TRUST He is working!
Bisan nga bayaan Niya kita sa aton nga mga PAGTILAW- DAYAWON naton Siya- kay tungod mga NAGASALIG kita nga Siya nagatrabaho!

Job 13:15 – "God might kill me - but I [still] hope in him." [NLT]

Job 13:15- " Sigurado nga patyon ako sang Dios- Pero nagalaom ako sa gihapin sa Iya." [NLT]

2nd – Do NOT let them REJOICE… vs. 19-21

2nd- INDI pagtuguti nga MAGKALIPAY sila…..vs. 19-21

Let them not rejoice over me who are wrongfully my enemies.
Indi pagtuguti nga magkalipay ang akon mga traidor nga mga kaaway.
Nor let them wink with the eye who hate me without a cause.
Indi pagtuguti nga magyaguta sa akon sila nga mga nagadumot sa akon nga wala sing kabangdanan.
They do not speak peace - but they devise deceitful matters against the quiet ones in the land.
Wala sila nagahambal sang mga pulong- nga makapaayo sa iban- kundi nagahimo sila sang estorya nga wala sing kamatuoran kontra sa mga tawo nga nagapuyo sing malinong sa sini nga lugar.
They also opened their mouth wide against me - and said – Aha - aha! Our eyes have seen it!
Nagasinggit sila sa akon nga nagaakusar- kag nagahambal- Hala-ka! Nakita namon ang imo ginhimo!
PLEASE [jussive] do not let my LYING [שֶׁקֶר] enemies rejoice – who show me no GRACE [חָנַן]

KABAY pa[jussive] indi pagtuguti ang akon BUTIGON nga mga kaaway nga magkalipay- nga nagapakita sa akon nga wala sing GRASYA [חָנַן]
They do NOT speak PEACE [שָׁלוֹם] – but against the QUIET ones they speak LIES…
WALA sila nagahambal sang pulong ngaMAKAAYO[שָׁלוֹם] sa iban- pero kontra sa isa ka MALINONG sila nagahambal sang KABUTIGAN!
They OPEN wide their mouth – and say AHA – just waiting to catch him in ANY sin…
GINABUKSAN nila sing malapad ang ila nga baba- kag nagahambal HALA ka- nagahulat nga madakpan siya sa BISAN ano nga sala…
David was DONE with people LOOKING for mistakes to JUDGE him!
NATAPOS na si David sa mga tawo nga NAGALANTAW sang iya mga sala para PAGAHUKMAN siya!
If people are LOOKING for sin – chances are they are going to find it – we are NOT perfect…
Kon ang tawo NAGATULOK sa sala- mga stansa ang makita sa ila- INDI kita perpekto…
But when others attack us – attempt to discredit us – we have only TWO options…
Pero kon ang iban nag magakontra sa aton- nagatinguha nga ma pakalainon kita- may ara lang kita snag DUWA ka pilian…
We can step up to defend ourselves – or we can choose to let God be our defense…
Makatindog kita para depensahan ang aton nga kaugalingon- ukon makapili nga tugutan nga ang Dios amo ang aton manugdepensa..
If we defend ourselves – we are going to lose – because we are sinner
Kon aton depensahan ang aton kaugalingon- mapierdi kita- kay tungod nga kita makasasala…
Better to say nothing – fall on GRACE - and watch as God becomes our defense!
Mas mayo nga indi maghambal- madagdag sa GRASYA- kag nagalantaw sa Dios nga aton nangin depensa!
Proverbs 30:5 - "Every word of God is pure: He is a shield to those that put their trust in Him."
Hulubaton 30:5- " Ang tagsa ka pulong sang Dios masaligan gid: Pareho Siya sa taming sa mga nagapangayo sang pteksyon sa Iya. "

3rd – Do NOT be silent… vs. 22-24
3rd- INDI magpabaya……vs. 22-24

This You have seen - O LORD. Do not keep silence. O Lord - do not be far from me.
Ini nakita Mo- O DIOS. Indi ka magpabaya- O Dios- Indi ka magpalayo sa akon..
Stir up Yourself - and awake to my vindication - to my cause - my God and my Lord.
Pukawa ang Imo kaugalingon- kag depensahi ako- sa mga nagaakusar sa akon-- ako Ginoo kag akon Dios…
Vindicate me - O LORD my God - according to Your righteousness!
Pamatud-I - O DIOS akon Ginoo- nga wala ako sing sala suno sa imo pagpakamatarong!
LORD [יְהוָה] you have SEEN. Lord [אֲדֹנָי] - PLEASE [jussive] do NOT keep silent or be far from me!
DIOS [יְהוָה] NAKITA Nimo. Dios [אֲדֹנָי]- KABAY pa [jussive] INDI ka magpabaya ukon magpalayo sa akon!
WAKE up [imperative] and JUDGE [שָׁפַט] – my God [אֱלֹהַי] and my Lord [אֲדֹנָי]
BUGTAW [impoerative] kag MAGHUKOM- akon Ginoo אֱלֹהַי] kag akon Dios [אֲדֹנָי]
JUDGE [שָׁפַט] – according to YOUR righteousness – O LORD [יְהוָה] my God [אֱלֹהַי]!
PAGAHUKMAN [שָׁפַט]- suno sa IMO pagkamatarong- O DIOS [יְהוָה] akon Ginoo [אֱלֹהַי]!
It does NOT matter what others may think about us – how they JUDGE us…
INDI ina imporatnet kon ano ang pinsaron sang iban parte sa aton-kon paano nila kita HUKMAN..
People can say what they want – we cannot stop them – nor should we try…

Mahambal sang mga tawo ang ila nga gusto- indi naton sila mapunggan- indi man naton testingan….
All we should concern ourselves is - what GOD and our SPOUSE thinks…
Ang tanan naton nga kabalakahan kon ano ang aton kaugalingon- ano ang pinsaron sang DIOS kag aton BANA..
Because we have to LIVE with our spouse – and ANSWER to God!
Kay tungod nga kinahanglan naton nga MAGKABUHI sa aton nga bana- kag ang SABAT sa Dios!

4th – Let them be ASHAMED… vs. 24-26

4th- Ibutang sila sa KAHUY-ANA…vs. 24- 26

Let them not rejoice over me! Let them not say in their hearts – Ah - so we would have it!
Indi pagtuguti nga kadlawan nila ako! Indi pagtugti nga maghambal sila sa ila nga tagipusuon- Hala ka- gani may-ara man kita sina!
Let them not say - We have swallowed him up.
Indi pagtuguti nga makasilin- natuman gid ang amon ginahandom.
Let them be ashamed and brought to mutual confusion who rejoice at my hurt.
Kabay pa nga ang mga nagakalipay sa akon mga pag-antos mahuy-an kag magsala-sala.
Let them be clothed with shame and dishonor who exalt themselves against me!
Kabay pa nga ang tanan nga nagapakanunbo sa akon mapaslaw kag mahuy-an..
PLEASE [jussive] do NOT let them rejoice! PLEASE [jussive] do NOT let them swallow me up!
KABAY pa[jussive] INDi sila pagtuguti nga magkalipay! KABAY pa [jussive] INDI sila pagtuguti nga matuman ang ila handom!
Instead the will be ASHAMED – they will be CONFUSED - who EXALT [גָּדַל] themselves!
Sa baylo PAKAHUY-I sila- nga sila MAGSALA-SALA- kon sa diin MAPASLAW [גָּדַל] ang ila kaugalingon!
In the END – this turned out to be the TRUTH…
Sa KATAPUSAN- ini maga guwa nga mangin KAMATUORAN…
It was NOT David who was ashamed – it was Saul who God rejected…
INDI nga si David ang mahuya-an - ina amo si Saul nga ginsikway sang Dios..
I Samuel 28:6 – "When Saul inquired of the LORD - the LORD did not answer him."
I Samuel 28:6- " Gani nagpamangkot si Saul sa DIOS- Pero ang Dios wala nagsabat sa iya. "

5th – Be MAGNIFIED… vs. 27-28

5th- Mangin MALIPAYON…vs. 27-28

Let them shout for joy and be glad who favor my righteous cause. Let them say continually
Kabay pa nga ang mga nagakalipay sa akon paghilway sa mga akusasyon maghinugyaw sang kalipay .Kabay pa nga magsiling sila permi nga-
Let the LORD be magnified - who has pleasure in the prosperity of His servant.
Dalayawon ang DIOS nga nagakalipay sa kaayuhan sang Iya alagad..
And my tongue shall speak of Your righteousness and of Your praise all the day long!
Kag ang akon Dila magasugid sang Imo pagkamatarong kag dayawon ko ikaw permi!
SHOUT for JOY – those who favor RIGHTEOUSNESS [צֶדֶק] – and EXALT [גָּדַל] the LORD…
MAGASINGGIT sang KALIPAY- sa mga tawo nga may pabor sang PAGKAMATARONG [צֶדֶק] - kag BAYAWON [גָּדַל] ang DIOS..
He desires for his people to have PEACE [שָׁלוֹם]
Ang Iya nga handom sa Iya nga katawhan nga makaangkon sang KALINONG [שָׁלוֹם]
My TONGUE will speak of Your RIGHTEOUSNESS [צֶדֶק] – and PRAISE [הָלַל] You all day long!
Ang akon DILA magahambal sa Imo nga PAGKAMATARONG [צֶדֶק] - kag DAYAWON [הָלַל] ka sa bilong nga adlaw!
Although – like David – we are PROMISED to face challenges in life – **I Peter 4:12**

Bisan- pareho kay David- NAGPROMISA kita nga atubangon ang mga pagtilaw sa kabuhi**- I Pedro 4:12**
Our HOPE is knowing that in the END – God desires for us to have PEACE – **Ephesians 2:14**
Ang aton PAGLAOM nga nakahibalo nga sa KATAPUSAN- ang handom sang Dios sa aton amo ang may ara sang KALINONG**- Efeso 2:14**
And will be the one who are NOT ashamed – we will have VICTORY…
Kag kita ang isa nga INDI pagbutang sa kahuy-anan- makaangkon kita sang KADALAG-AN..
Not because we are BETTER – we speak of His RIGHTEOUSNESS – we are FORGIVEN!
Indi tungod nga kita mas MAAYO-nagahambal sa Iya PAGKAMATARONG- kita GINPATAWAD!